

Roman

ilustrovan družinski tednik izhaja v četrtek

III. leto

V Ljubljani, 19. februarja 1931

Štev. 8

Fant z rožami

Gospodična, ali še veste, kako je bilo takrat?

Na plesu sva se našla. Plešala sva in še marsikaj. In potem sva govorila o ljubezni in končno tako rekoč ugotovila, da se ljubiva. In potem sva se ljubila mesec ali dva, dokler ni prišel tisti dan, ko sva se sprla in sklenila, da se ne ljubiva več. Drug drugemu sva vrnila pisma in — konec. Ljubezen je bila pri kraju. Ko sva se pred kratkim videla, toliko da sva se pogledala.

Taka je bila najina sveta ljubezen. Kakor jih je pač sto in sto. Kakor je pač zdaj v navadi. Nikar ne oporekajte. Kaj tisti poljubi! Minuli so in niti omeniti jih ni vredno. Jaz sem jih že odložil drugje. Vi tudi, kaj ne? Nikar ne delajte tako svetega obraza! Mislite, da vam verjamem? Ne, ne! Predobro vas poznam. Počasi se človek v ženski šoli marsikaj nauči.

Še nekaj bi vam povedal, gospodična. Prav za prav pisal, saj to je pismo. Samo nekaj majhnega.

Ko sem snoči brskal po starih pisemih sem našel tudi nekaj vaših med njimi. Nikar ne mislite, da sem vam vsa vrnil. Saj jih tudi vi meni niste. Tako je pač — vsak hoče imeti nekaj za spomin. Pa naj bo že plav kodrček ali pa pismo — vse eno kaj. In veste, katero pismo je bilo? Tisto, ki ste mi v njem pisali o dijaku, ki se je v vas zaljubil. To je bilo takrat, na vaš god.

Dobro še pomnim. Prinesel sem vam... ne bom vam pravil kaj, da mi ne boste rekli, da vam očitam. In ko sva bila v sobi in govorila o bodočnosti — tudi to je še danes navada pri vseh, ki goje sveto ljubezen — takrat je prišel on, tisti dijak.

Saj ga še niste pozabili? Praznično je bil oblečen in neroden. Lase si je počesal, da so bili kakor prilepljeni, in v drhteči roki je imel skro-

MGMova zvezda Anita Page pred svojim domom

men šopek rož, rdečih rož, kakor sem vam jih jaz nešteto-krat prinesel celo naročje. In vi ste mu jih vzeli iz rok in jih vteknili v vazo med moje in komaj, da ste mu rekli hvala. Komaj, da ste mu privoščili nekaj prijaznih besed. Prav smilil se mi je takrat, in povedal bi vam bil to in morda bi se bila že takrat razšla, da mi ni branila neka prevzetna samopašnost, ki je še danes ne razumem. Niti pogledali mu niste v oči, kakor bi se bilo spodobilo. Vidite, jaz sem mu pogledal. In sem videl, da so bile te rože kupljene z zadnjimi dinarji in da je bil lačen takrat, ko vam jih je dal...

Nikar mi ne očitajte, da vam kvarim razpoloženje. Tako je danes življenje. Sama resnica in v resnici ni nikdar estetike. Estetika je samo še v ljubezni, v moderni sveti ljubezni. Pri ljudeh je ni več. Morda pri pesnikih, ki pa itak niso za ta svet.

In če sem vam že pokvaril razpoloženje, čujte se tole:

Kadar se spet zgodi kakor se je takrat na vaš god, ko pride spet fant z lasmi, kakor bi bili prilepljeni, in vam v drhteči roki prinese šopek rož, takrat, gospodična, jih vzemite in poljubite. In odrgajte eno in mu jo vteknite v gumbnico, drugo pa sebi v nedrje. Potem vzemite naročje rož, ki so bile kupljene v izobilju, in jih vrzite skozi okno. In v ono veliko vazo, kjer so bile prej, denite fantove, četudi so samo še dve ali tri. In fant vam bo hvaležen in še pesmi vam bo pisal. Potem ga povedite k mizi in mu dajte od tort in slaščic, ki so vam jih prinesli drugi. In hvaležen vam bo. In recite mu: „Vaše rože so mi več kakor vse drugo!“ In hvaležen vam bo.

Tudi jaz vam bom hvaležen, gospodična. Pesmi vam ne bom pisal kakor fant z rožami, a pismo, ki ga boste tisti dan dobili od mene, bo lepo, mnogo lepše kakor je tole.

B. S. Rihteršič.

Nj. Vel. kraljica, ki se mudi v Romuniji, je lahno obolela na osepnicah, vendar pa se ni bati komplikacij.

V torek je prišlo do važnih izprememb v naši vladi. Dosedanji minister za pravosodje dr. Srškić je zasedel mesto namestnika predsednika vlade, ki je ustanovljeno z novim zakonom, na njegovo mesto pa je prišel dr. Ljotić, doslej odvetnik v Smederevu. Za ministra javnih del je imenovan dr. Kosta Kumanudi, doslej minister brez listnice, ministri dr. Trifunović, dr. Shvegel in dr. Frangeš pa so podali ostavke. Vsi ministri, ki so stopili iz vlade, so dobili visoka odlikovanja. Naš slavist dr. Matija Murko, profesor na praški univerzi, je prošli teden slavil svojo sedemdesetletnico.

V soboto se je zgodil v Mengšu strašen zločin. Doslej še neznan zločinec, je ponoči napadel v pisarni menškega nadžupnika in ga umoril, da si je prilastil denar, ki ga je imel pokojnik pri sebi in v blagajni. Ta gnusni zločin je edinstven v kroniki zadnjih desetletij. Umorjeni nadžupnik, ki je bil pri prebivalstvu zelo priljubljen, je bil star že 70 let.

Dunavski ban je izdal odredbo, da se morajo poročiti vsi „koruzniki“ na teritoriju dunavske banovine. Tudi v Ljubljani je pričakovati podobnih ukrepov.

V Zgornjem Kašlju blizu Ljubljane je preteklo sredo požar uničil veliko gospodarsko poslopje znane podjetnika Grada. Na veliko srečo sta ostali hiša in prostorna garaža z avtobusi nepoškodovana.

*

Društvo Narodov se resno peča s tem, da bi uvedlo nov koledar, ki bi imel 15 mesecev po 28 dni, kar bi zneslo 364 dni. Tako bi vsak datum v mesecu prišel na določeni tedenski dan. Novo leto bi bilo dan zase, brez imena.

V začetku aprila obišče italijanski kralj s prestolonaslednikom in zun. ministrom Grandijem Sofijo.

Po novem ljudskem štetju ima Budimpešta 1.004.681 prebivalec in je tako postala novo milijonsko mesto. Pred petimi leti jih je imela samo 960.995.

Na Dunaju je umobolen človek nevarno ranil legacijskega svetnika češkega poslanstva Zaječka - Horskega.

V Italiji bodo uvedli nov tip vlakov, ki bo vozil s povprečno hitrostjo 105 kilometrov na uro, ponekod pa celo po 120 kilometrov.

Nemški parlament je sprejel sklep, da se določi mednarodna komisija, ki naj ugotovi, kdo je kriv svetovne vojne.

Mrtvi eskadron

Napisal François de Nion

Bilo je v novembru 1812, ko so čete, ki so bile zasedle veliko vojvodino Varšavsko, dobile ukaz, naj prekorajijo Vislo in pohite naproti Veliki armadi, ki je zapustila Moskvo in se umikala.

Vreme je bilo blago in mehko. Zima, ki je potem tako strašno pritisnila, se je začela milo in prijetno. Do konca oktobra je bilo vreme lepo in solnce je sijalo dan za dnem z neba tako lepo kakor redko kedaj v tem letnem času.

Z novembrom pa se je obrnilo. Debela megla se je menjavala z deževjem in čete so se le s težavo pomikale naprej. Bredle so do gležnjev vodo in časih se je zdelo, kakor bi se bila ravnina izpremenila v morje... Veter je kodral brezmejno vodno površino in konjem in vojakom se je zdelo, da čutijo pod seboj podajanje tekočega elementa. Topovi so se le počasi pomikali naprej in končno obtičali v blatu.

Pod drobnim, pršečim mrzlim dežjem so bile sulice poljskih jezdecev, ki so tvorili prednjo stražo, kakor temni pasovi. Vodili so armado po brezkraini mrtvi ravnini, ki jo je le tu in tam presekala majhna samotna skupina bréz. Rdeče zastavice so vse premočene visele ob sulicah kakor mrtvi plameni, in v diru je udarjalo mokro blago s slabotnim pljuskajočim čofotanjem ob lesene drogove.

Stotnik Jan Lajevski je ukazoval prednji straži. On in njegov brat sta bila prva, ki sta strastno in navdušeno pozdravila Napoleona. Z nepopisnim veseljem in zadovoljstvom sta čutila pod nogami poljsko zemljo, ki je bila zdaj sicer nemilostna in blatna, toda vendar svobodna zemlja njune ljubljene domovine. Oba, ulanec in topničar, sta se časih spotoma dvignila v stre-

menu in si oddaleč izmenjala pozdrav in nasmešek. In česta se njuna pogleda srečala, sta se izgubila v daljavo in obvisela na obzorju, ki je bilo pokrito s težkimi deževnimi oblaki. Čutila sta orla nad glavo in v srcu trdno vero v cesarja, ki bo spet dvignil njuno razdeleženo kraljestvo. In misli so jima hitele proti orlu z zlatimi perotmi; zdelo se jima je, da ga že vidita, kako se blesti v daljavi nalik zmagoslavnemu solčnemu soju...

Med Dvino in Dnjeprom je postajala deželna hribovita in temni gozdovi so pokrivali zemljo, ki je bila vsa v barjih in močvirjih. Ulanec so ubrali počasnejši korak in pazljivo premerili vsako drevo, kajti kozaki so jim sledili in so bili na desnem krilu celo v isti črti z njimi. Videli so jih, ko so jezdili mimo njih čez goličavo in potem skozi grmovje, kakor bi bili zrasli s svojimi mršavimi konji. In zdaj pa zdaj so ustrelili s svojimi slabimi puškami, toda krogle so zadele samo drevesa. Večkrat so se pripodili tudi v sklenjenih vrstah in se zaleteli z glasnimi klici na prednje čete; takrat so se pobesile sulice in protinapad Poljakov je razpršil sovražnike. Trope vran so se dvignile s krakanjem visoko pod nebo, in Jan je smehljaje pokazal nanje in rekel:

„Kozaki beže!“

Nekega jutra so opazile prednje čete navzlic gosti sivobeli megli lesket bajonetov, in potem so začule kratki žvižg krogel med drevjem.

„Pozor!“ je vzkliknil stotnik. „Pehota je pred nami.“

Navzlic streljanju je ostala megla neprodinra: medlobelo platno, in iz njega je bruhala smrt. Lajevski je ukazal strniti vrste, čeprav malce obotavlja se zaradi velike odgovornosti, ki jo je

imel kot vodja čete. Toda novič je prišlo streljanje do njih. Razločno so videli plamene, ki so rdeče barvali meglo.

In ptice, oznanjevalke nesreče, so krakaje zletele mimo njih...

Neki konj je od groze zarzgetal in se vzpel kakor sveča: dobil je strel v nozdrvi. Mož je zletel čez vrat svojega konja in njegovo truplo je udarjalo ob tla, ko ga je v divjem diru vlekel konj s seboj.

Tedaj je stotnik Jan Lajevski trdneje nategnil uzdo, vzpodbodel konja in ukazal:

„V diru naprej!“

In četa je oddijala, da se je tresla zemlja pod njo.

Na čelu vseh pa je bil stotnik. Napol se je obrnil in videl svoje ljudi, kako so v ravni črti prihajali naprej. Pobešene sulice so se svetile v slabotni dnevni luči, vse zastavice so bile v poševni črti. Te ljudi voditi je bilo veselje! S ponosom je poslušal čvrsto vihraječe udarjanje podkev ob tla in čutil je, kako ga nese naprej kakor besneč vihar v vriskajočem veselju.

Sovražnik, Rusi so bili pred njimi!

In čedalje hitreje je šlo v zlekknjenem diru.

Tedaj pa se mu je nenadoma zazdelo, kakor da bi njegov konj izginjal pod njim, kakor bi se vdiral, kakor bi se tla pod njim umikala. Nategnil je vajeti in sunil z ostrogami konja v stran; zdaj se je vzpel pokonci, skočil in se še globlje vdrl. Spet je ponovil z obupnim naporom, da bi se rešil, toda bilo je zaman. Nato je obstal, ves drhteč v strahu in tesnobi. In konj se je vdiral čedalje globlje v blatna tla; do prs je že tičal v močvirju. In mraz je mlademu častniku silil v vse ude, do srca... Za njim so drveli njegovi ljudje v zlekknjenem diru. Zdajci pa topotanje in phanje in kriki in konji so odnehali...

Toda čim bolj so se trudili, da se izkopljejo, tem globlje so se živali vdirale. Mehka izdajalska tla so popuščala. Kriki, kletvice, preklinjanje in rezgetanje, prhanje in topot konj so pretresali zrak.

V tem trenutku se je megla razdelila in pri belem dnevu je videl Jan Lajevski, da je ves eskadron v napadu zašel v močvirje. Blato je segalo do prs, pokrivalo je noge jezdecev, ki so sedeli nepremično in nemo v sedlih in se niso mogli ganiti, zakaj pri najmanjšem gibu so se še globlje vdrli. Z enim pogledom je stotnik premeril nesrečo, in divje vihteč sabljo proti sovražniku je moral v nemočni jezi gledati, kako Rusi pobijajo njegove ljudi. Vsak strel, ki je zadel, je vzvalovil tla. Potem je streljanje prenehalo, vse je utihnilo. Pokoj je legel na pokrajino... In potem je nenadoma odprlo nebo svoja temna vrata in počasi je jel padati sneg v velikih debelih kosmih in je vse pogrnil z belim prtom.

Armada je šla mimo v snežnem vrtincu, ne da bi se vznemirjala zaradi prednje straže. Šele drugi dan so opazili, da je ves eskadron izginil s površja zemlje...

*

Ko je prekoračila Velika armada Berezino in se okrečila s četami, ki so prišle iz Poljske, se je spet zbrala in si privoščila odmora. Napoleon je predal poveljstvo Mu-

„Roman“ stane

1 mesec 8 Din, ¼ leta 20 Din, pol leta 40 Din, vse leto 80 Din. — Račun pošt. hr. v Ljubljani št. 15.393. — Dopisi: „Roman“, Ljubljana, Breg 10. — Naročnina za inozemstvo (vse leto): v Avstriji 14 šilingov, Nemčiji 9 mark, Franciji 50 frankov, na Čehoslovaškem 70 kron, v Italiji 40 lir, Belgiji 14 belg, Angliji 9 šilingov, Holandiji 5 goldinarjev, Egiptu pol funta, Severni Ameriki 2 dolarja. Za ostalo inozemstvo vseletno 120 Din v valuti dotične države, pol leta pa 60 Din. Posamezne številke: v Jugoslaviji po 2 Din, v Italiji pa po 80 stotink.

ratu in hitel naprej, da bi nepoznan prispel v Pariz in tako prehitel porazno vest o popolnem polomu. V Minsku je hotel vzeti sani, da bi hitreje prišel naprej.

Nekaj konjenice in topništva ga je spremljalo na pohodu po Litvi. Z njim pa je bil Stanislav Lajevski, ki je ščitil cesarja s svojimi topničarji.

S pobešeno glavo in v mrkem molku se je spet vračal po poti, kjer je hodil komaj pred štirimi tedni, poln vere v moč in zmagošlavje orla in s srcem polnim upanja.

Zdaj je videl vojake Velike armade; mršavi, blede in bolni so bili kakor prikazni. Preživel je z njimi strašni polom in z njim je umrlo vse upanje v njegovem srcu. Bežal je pred Rusi in sleherni korak mu je vzel nekaj drage, ljubljene poljske zemlje... In njegov brat, ki je z enakim navdušenjem kakor on hitel za zlatimi perutmi orla, kje je zdaj on? Ali bo morda podkev njegovega konja zadela ob truplo ljubljene brata? Čim bolj se je bližal kraju nesreče, tem pazljivejši je postal. Poskusil si je priklicati v spomin deželo, ki je ležala pred njim v slepeči belini, tisto zemljo, ki jo je takrat videl v megli in dežju. Toda iz močvirij in poti, da celo iz dreves je postala ena sama velika ledena gmota, nad katero se je lesketalo temnosinje nebo. Stanislav ni mogel več spoznati lažne zemlje z mehкими tli, ki jih je bil dež omehčal, tiste zemlje, ki jo je takrat preletel v megli in temi... In izgubil je vsako nado, da bi kedaj odkril samo kraj, kjer je padel njegov brat.

Napoleon, ki je jezdil pred četo, je nenadoma zategnil uzdo in ustavil konja, ki je postal nemiren in ni hotel dalje. Z strižočimi ušesi in napetimi nozdrvmi je nekam prisluhnil. Bili so pred majhno ravnino, obdano z drevjem. Nad jaso se je svetilo solnce in osvetljevalo čuden prizor.

Tu je stal nepremično, v kamen izpremenjen ves eskadron, kakor pripravljeno za napad. Pošastno so se odražale postave z jasnega neba. Nekaj sulic je žarelo v solne, in konji ki so odreveneli v snegu in ledu, so se vzpenjali, in njihove grive je pokrivalo ivje.

Vsem na čelu pa je stal kakor izklesan iz marmorja častnik s sabljo v iztegnjeni desnici, hiteč sovražniku nasproti...

Cesar je bled in z drhtečimi ustnicami strmel na ta prizor. Potem je poklical topničarja. Stanislav Lajevski je bil svedok kratkemu pogovoru med Napoleonom in Berthiersom.

„Ali je to tisti eskadron, ki so mi o njem javili, da se je izgubil?“

„Da, sir.“

„Zašel je v močvirje in Rusi so ga postrelili, ne da bi se bili ljudje mogli ganiti. In potem še sneg in led...“

„Da, sir.“

Napoleon je prekrizal roke in stisnil ustnice.

„Armada tega ne sme videti. Vzelo bi ji še poslednjo trohico poguma. Poročnik Lajevski, pripravite topove.“

Pred očmi svojega gospoda je Lajevski naravnal topove. Niti trenil ni z očmi. Groza je odrevenila njegove črte prav tako kakor obraze onih mrtvih jezdecev tam pred njim, kamor je zdaj velel nameriti ognjena žrela. Topničarji so se približali z gorečimi lunjami.

„O gen j!“ je ukazal Bonaparte sam.

In kakor besen vihar je pokosila salva kameniti mrtvi eskadron, odnašaje s seboj sneg in kosce ledu.

Nekaj trenutkov je ostal Napoleon pred jaso in topo strmel v snežni vrtnec; segel si je z roko po očeh kakor bi si jih hotel obrisati, nato pa je obrnil konja in ga v divjem diru pognal pod jelke, ki so bile kakor posejane z demanti...

Klobuk

Napisal Jo Hanns Rösler

Trgovina s klobuki Pisker & Halbec.

Vstopi kupec.

„Melono bi rad! Takle majhen, nizek, črn klobuk, kakor je tale.“

„Aha, gospod hoče trdi klobuk?“

„Kaj vem, kako takim rečem danes pravijo.“

„Katero številko imate?“

„Dva in petdeset.“

„Hvala lepa. Prosim lepo. Takoj.“

Gospod odloži svoj klobuk na pult. Med tem pa jame prodajalec znašati predenj klobuke. Sive, rjave in črne klobuke. Trde in poltrde, s podlogo in brez nje. S širokimi in ozkimi, z visokimi in nizkimi kraji. Kupec pomerja drugega za drugim. Pa ne dobi nič pravega.

Že leži sto petdeset klobukov na mizi; sto jih je pod mizo, petdeset jih je bilo v izložbi. Le še eden edini je gori na polici.

„Koliko bo tale?“

„Dve sto dinarjev.“

„Pokažite!“

Prodajalec spleza po lestvi do police in prinese poslednji klobuk.

„Ali se mi poda?“

„Imenitno. Kakor vlit.“

„Ali imate še kaj drugega?“

„Gospod je že videl vse najnovejše.“

Kupec spet odloži poslednji klobuk. Pomeri iznova vseh sto petdeset klobukov z mize, sto klobukov izpod mize, petdeset klobukov iz izložbe in vnovič poslednji klobuk s police. Na vsakem kaj najde, kar mu ni prav.

Dve uri že išče.

Naposled vendarle dobi enega. In ga potegne iz kupa.

„Tegale bi še enkrat pomeril.“ reče.

Prodajalec vzdihne:

„Prosim lepo.“

Kupec si posadi klobuk na glavo. Stopi pred zrcalo.

Klobuk mu sedi.

Zadovoljen nasmeh preleti njegov obraz.

„Ali se mi poda?“

„Imenitno. Gospod je v njem uprav otmen.“ pohvali prodajalec.

„Ali je oblika moderna?“

„Najnovejše! Danes sploh samo to kupujejo.“

„Ali ni presiv?“

„Boljši gospodje danes radi kupujejo sivo.“

Kupec zadovoljno prikima.

Vendar še enkrat vpraša:

„Česa elegantnejšega, modernejšega in boljšega nimate?“

„Nimam klobuka, ki bi vam ga mogel bolj priporočiti od tegale.“ zagotavlja prodajalec. „Izmed vseh klobukov, ki ste jih pomerili, se vam tale najbolj poda.“

„To me veseli.“

Prodajalec se oddahne. Seže po blagajniškem zvežčiču in pripravi papir:

„Ali vam ga smem zaviti?“

„Zakaj?“

„A tako — gospod si ga hoče deti kar na glavo?“

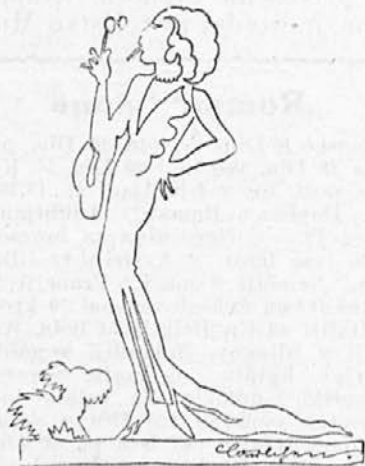
„Seveda!“

„Potem vam pa vaš stari klobuk zavijem!“

Kupec pa odkima z glavo in reče:

„Ne vem, kaj mislite. Saj imam na glavi vendar svoj stari klobuk, ki ste o njem pravkar rekli, da je dober in moderen. Čemu bi potem kupoval še novega?“

Filmska zvezda

Narisana v eni sapi.

H. R. HAGGARD:

Žena z večno mladostjo.

Ta roman je začel izhajati v 42. številki lanskega letnika „Romana“. Današnje nadaljevanje je osemnajsto. Novi naročniki naj izrečno zahtevajo še prejšnja.

A kedaj sine solnčni žarek? Nisva vedela; vedela sva le to, da ne bo sijal dalj kakor dve minuti.

Zato se skleneva popeti na vrh skale in tam počakati. To sva morala storiti že zato, ker sta nama svetiljki že poje-mali.

Ko sva bila gori, sta nama obe svetiljki ugasnili.

Zdaj se je slika popolnoma izpremenila. Spodaj sva bila na varnem, v zatišju, tu pa sva prišla mahoma v sredo viharja, ki nama je zavijal okoli glav in tulil med skalami kakor deset tisoč obupanih duš v vicah. Ure in ure sva tako ležala v nepopisnem strahu in grozi.

Zdajci pa, čisto iznenada, prodre iz teme do nas droben rdeč pramen luči: solnce!

„Zdaj ali nikoli!“ vzklikne Leon.

Vstaneva in pogledava v krvavo rdeče oblake nad seboj, nato pa zleti najin pogled na drugo stran. In obup nama stisne srce: nikoli ne preskočiva prepada — nikoli!

„Kdo poskusi prvi?“ vprašam z mrtvim glasom.

„Hajdi, dečko!“ odvrne Leon. „Jaz se postavim na kraj skale, da ti obdržim

ravnotežje. Moraš se dobro zaleteti in visoko skočiti. Bog naj se naju usmili!“

Pokimam mu. Nato se obrnem in instinktivno zlete moje roke okoli njegovega vratu: stisnem ga k sebi in poljubim na čelo.

„Z Bogom, sin moj!“ rečem z ganjenim glasom. „Upam, da se na oni strani vidi!“

Toda na dnu duše sem bil prepričan, da mi ne ostaneta niti dve minuti življenja več.

Trenutek nato sem stal že na robu skale. Priporočim dušo Bogu in se zaletim kakih trideset čevljev — in potem začutim nenadoma, kako mi nestane tal pod nogami. O, kakšna groza me je obšla, ko sem videl, da sem prekratko skočil! Moje noge niso dosegle čeri; le z rokami in s trupom sem se dotaknil skale. Z obupnim krikom se zgrabim za kamen, toda ena roka mi spolzi, le z drugo se obdržim; in sunek zaleta me obrne okoli, da sem gledal z obrazom proti skali, s katere sem skočil. V obupu zamahnem z levico — in v poslednjem trenutku se mi posreči zgrabiti se za rob skale... Tako sem visel v jarki rdeči svetlobi z brezdanjim prepadom pod seboj. Tudi če bi bil imel še kaj moči, se ne bi bil mogel popeti gor. V najugodnejšem primeru mi je ostalo komaj minuta, dve — potem pa konec.

Tisti strašni trenutek, ko so mi bili vsi čuti napeti na smrt, vidim, kako se Leon požene in se kakor divja koza zaleti. Prekrasen skok iz obu-

pa in groze! Zletel je čez strašni prepad, kakor bi mu bilo igrača, in se na tem kraju brezna vrigel na obraz, da ne bi strmoglavil v globino. Velika okrogla skala, s katere se je bil pognal, se je od skoka zamajala, in prvič v toku stoletij izgubila ravnotežje: zgrmela je v prepad in zasula kamenito votlino, v kateri je nekoč živel modrijan Noot. In tako je — o tem sem prepričan — za vse veke zaprla pristop do Vira Življenja...

To se je odigralo v trenutku. Še danes se čudim, kako sem mogel tako natanko vse to pregledati.

Sekundo nato začutim, da me je Leon z obema rokama zagrabil za desno zapestje. Splazil se je bil po trebuhu do kraja skale in tako me je ravno še dosegel.

„Moraš se spustiti in za trenutek obviseti v zraku.“ mi reče z mirnim in krepkim glasom. „Potlej pa te poskusim potegniti gor — ali pa strmoglaviva oba. Si pripravljen?“

Namestu odgovora spustim najprej levo roko, nato še desno in tako obvisim z vso težo na Leonovih rokah. Bil je strašen trenutek. Leon je bil močan človek; toda ali bo imel toliko moči, da me potegne gor?

Nekaj sekund sem tako kolebal v zraku. Mahoma pa začutim, kako se njegove mišice napno in me potegne kakor otroka k sebi, dokler z levo ne objamem skale in se s prsi ne pritisnem ob njo. Vse drugo je bilo igrača. Dve, tri

sekunde nato sem že na varnem in oba obleživa drug kraj drugega, tresoč se ko trepetlika.

In prav takrat se rdeča luč utrne. — — —

Ne bom podrobno popisoval, kako sva se z Leonom v temi in viharju plazila po poti, po kateri smo bili pred nekaj urami prišli z Njo in nesrečnim slugo. Res da sva bila iz najhujše nevarnosti, ko sva imela prepad za seboj; toda zato so naju čakale druge težave. In neprestano so naju obletavale obupne misli: Ali bova še kdaj zagledala luč dneva?

In zagledala sva jo! Bilo je v ranem jutru, ki so ga razodevale čiste barve neba in sveži zrak, ko sva stopila iz zadnjega rova na plan. Po najinih računih sva bila izginila v temo zemlje eno uro po solnčnem zahodu ter sva torej potrebovala za to predzadnjo etapo najinega povratka celo noč.

„Še malo, Leon,“ rečem ves truden, komaj stoječ na nogah. „Še malo, pa sva v dolini, kjer naju čaka Bilali — če naju čaka.“

Vstaneva in se jameva opiraje se drug na drugega spuščati po skalnatem pobočju nizdol. Toda če bi me vprašali, kako sva naposled prispela do znojja, vam ne bi vedel povedati. Samo to vem, da sva obležala na tleh in se potem jela po rokah in nogah plaziti do gozdiča, kjer naju je moral čakati Bilali.

In res naju je čakal. On in njegovi nemi slugi. Toda ko naju zagleda, toliko da od strahu ne pade na tla. Ni čuda; morala sva biti strašna za oko. Jaz že od narave nisem lep, in vse te prestane grozote in trpljenje so najinima obrazoma vtisnile neizbrisen pečat. Obleka je v cunjah visela z naju, najhujši pa je bil pogled na Leonove prej tako lepe lase, ki so čez noč postali beli ko sneg.

„O, Jež moj!“ vzklikne Bilali, ko se opomore od prve

Vaša in naša želja je, da
„Roman“ razširi obseg.

Sami ste krivi, da ga še ni:

1. ker list posojujete dalje;

nič manj pa zato,

2. ker z naročnino odlašate.

Torej?

groze. „Sin moj: ali si res ti? In Lev? Njegova griva — o! Kje pa je Prase in kje je Ona, ki se ji moramo pokoriti?“

„Mrtva, oba mrtva!“ odgovorim. „Pa ne izprašuj! Pomagaj nama rajši, vode nama daj in hrane, drugače ti še umreva pred očmi.“

„Mrtva — Ona mrtva!“ zajecelja Bilali ves prepadel. „To ni mogoče! Ona, ki nikdar ne umre — Ona mrtva? Kako je to mogoče?“

Toda Bilali je videl, kako je z nama in da mu utegneva še midva umreti, če ne poskrbi za naju. In tako se še zmerom z grozo v očeh obrne k svojim ljudem in jim zapove, da naju nahranijo in napoje in umijejo. Kaj se je potem zgodilo, ne vem: spomnim se le tega, da me je objel težak spanec.

XIV

ČEZ GORE IN MOČVIRJA

Ko sem se zbudil, sem zagledal Bilalija zraven sebe. Leon je še vedno spal.

„Povej,“ začne starec, ki je očividno komaj čakal mojega

prebujenja. „Povej mi, kaj se vam je zgodilo in kakšna zla usoda je doletela Njo, ki nikoli ne umre. Dobro premisli, kaj poveš, sin moj! Zakaj če je to res, kar si včeraj rekel, ko si prišel, sta ti in Lev v veliki nevarnosti, še več: dejal bi, da se že greje lonec, s katerim vaju usmrte. Ali mar ne veš, da vaju Amahagerji mrze? Mrze vaju kot tujca, še bolj pa zato, ker je Ona zaradi vas kaznovala njih brate. Toda dovolj tega; pripoveduj rajši, kako se je zgodilo!“

Ko me je tako opogumil, mu začnem razlagati, kolikor se mi je zdelo potrebno in pametno, o usodi Nje in našega sluga. Povem mu, da je Ona padla v neki ogenj, kjer je zgorela. Bral sem mu na obrazu, da mi ne verjame. Verjel pa je, da sva midva res prepričana o njeni smrti. Rekel je, da se je Njej najbrž zahotelo za nekaj časa izginiti; tako je nekoč, za dobe njegovega očeta, izginila za dvanajst let in se potem iznenada spet pojavila.

„In zdaj?“ vpraša Bilali, ko končam svoje poročilo. „Kaj nameravata zdaj?“

„Še sam ne vem,“ odgovorim po pravici. „Ali bi lahko pobegnili iz vaše dežele?“

Starec zmigne z rameni.

„Lahko že ne,“ odgovori premišljevače. „Čez Kôr se ne smeta odpraviti, ker bi vaju Amahagerji dobili; druga pot pa drži čez gore in močvirja — kaj je onkraj tega, pa ne vem. Čul sem le, da teče sedem dni od tod velika reka, ki se izliva v Črno vodo. Če prideta do tam, se utegneta rešiti.“

„Bilali,“ ga zaprosim. „Nekoč sem ti rešil življenje. Zdaj je prišel čas, da mi to vrneš: reši mene in mojega prijatelja Leva!“

„Sin moj Jež,“ odgovori starec, „ne misli, da mi v prsih bije nehvaležno srce. Dobro še pomnim, kako si me rešil, ko so oni psi hoteli, da bi utonil. Poslušaj me: jutri v

VSAK DAN 1 VPRAŠANJE

Odgovori na 122. strani

1. Katero je najnovejše milijonsko mesto v Evropi?
2. Kateri veliki filmski igralec je načelni nasprotnik zvočnega filma?
3. Kje je bil rojen pesnik Francé Prešeren?
4. Kdaj je bila najusodnejša bitka na Kosovem?
5. Kateri so švicarski uradni jeziki?
6. Kateri del Amerike je bil svoje čase ruski?
7. Kdo je izumil dinamit?

zori bodita pripravljena! Pošljem vama nosilnice, in v njih vaju prenesemo čez gore in čez močvirje. Ko bosta onkraj močvirja, pa se bosta morala sama pobrigati, kako bosta nadaljevala pot. Glej, Lev se predramlja! Nu, pojejta zdaj, kar smo vama pripravili!"

Res se je bil Lev prebudil. Pojedla sva z velikanskim tekom okusni zajtrk, nato pa sva spet legla in sva spala tja do noči. Bilalija ves dan ni bilo. Gotovo je šel iskat nosilnice in nosače.

*

V prvem svitu drugega dne je bil Bilali že na mestu. Povedal je, da je z velikim trudom v Njenem imenu zbral nekaj ljudi in dva vodnika, ki naju bosta vodila čez močvirje. Tudi sam pojde z nama, da prepreči morebitno izdajstvo Amahagerjev. Ta dokaz prijateljstva starega barbara do naju, dveh tujih mu ljudi, me je globoko ganil.

V naglici sva se oskrbela z živežem, nato pa sva sedla v nosilnico. Tako je naša mala karavana krenila na pot.

Drugi dan okoli enajstih dopoldne smo imeli težko turo čez gore za seboj in smo prišli do močvirja.

Polne tri dni so trpeli naši nosači, utiraje si pot skozi smrad, blato in dušiče pare, dokler nismo naposled prišli na odprta, trda tla. Tu sva se poslovila od našega zvestega starega Bilalija. Pogladi si je brado in naju svečano blagoslovil.

„Bodi mi zdrav, Jež, sin moj,“ je rekel, „in tudi ti, Lev! Ako se srečno vrnete v svojo domovino, ne pozabita mojega sveta: ne potujta nikoli več v kraje, ki jih ne poznata, ker bi se vama utegnilo zgoditi, da se nikoli več ne vrnete domov... Še enkrat: bodita mi zdrava!“

S temi besedami se obrne in odide, z njim vred pa odidejo tudi dolgi in neprijazni nosači. Takrat sva Amahager-

je poslednjič videla. Ostala sva sama v brezkončni puščavi: obrnila sva se drug proti drugemu in si pogledala v oči...

Kake tri tedne prej so štirje možje zašli v močvirja Kôrov, zdaj pa sta bila dva od njih mrtva, druga dva pa sta doživela take pustolovščine, da ju niti smrt ne bi več mogla prestrašiti.

Tri tedne — samo tri tedne! Čas bi se, bogme, moral meriti po dogodkih, ne pa z urami in dnevi. Nama se je zdelo, kakor da bi bilo najmanj trideset let minilo, odkar sva poslednjič videla svoj čoln.

„Gledati morava, da prideva do Zambezija,“ rečem Leonu.

On pa samo prikima z glavico. Nekaj časa sèm je postal čudno molčeč.

Kreneva torej na pot samo s tisto obleko, ki sva jo imela na sebi, s kompasom, samokresi, puškami in kakimi dvesto naboji.

Tako se je končala povest našega potovanja v razvaline kraljevske prestolnice Kôra.

O ostalih pustolovščinah sem po zrelem preudarku sklenil, da ne bom o njih govoril. V tej povesti sem hotel natanko popisati samo en dogodek, ki o njem mislim, da mu ga ni enakega.

Najina vrnitev v Evropo se ni v ničemer razlikovala od potovanja in potopisov drugih potnikov po Osrednji Afriki. Le to povem, da je naju, ko sva prišla do Zambesija, kakih sto sedemdeset milj južno od kraja, kjer naju je zapustil Bilali, ujelo neko črnsko plemo, meneč, da sva nadnaravni bitji. Vendar se nama je posrečilo pobegniti.

V Southampton sva prišla baš dve leti po tistem dnevu, ko smo se odpravili na to nenavadno pustolovščino.

Te poslednje besede pišem (Leon mi gleda čez ramena) v prav isti vseučilišni sobi, kjer me je pred dva in dvaj-

setimi leti poiskal moj prijatelj Vincey, in mi prinesel ono usodno skrinjico.

*

To je konec naše povesti, kolikor se tiče znanosti in vnanjega sveta. Kako se bo končala za Leona in mene, pa ne morem vedeti. Toda oba čutiva, da to še ni konec.

Ali je Leon res vtelesenje starega Kalikrata, ki o njem govori stari napis? Ali se ni morda Aješa zmotila zaradi nenavadne rodbinske podobnosti? Naj si čitatelj sam napravi sodbo o tem! Jaz jo imam: po mojem je Ona ime la prav.

Kako se bo ta drama še razvila? Kje se bo odigravalo drugo dejanje?

In ko pride naposled pravi konec — o čemer prav nič ne dvomim — kakšno vlogo bo tedaj igrala krasna Egipčanka Amenarta, kraljičina iz rodu faraonov, ki je iz ljubezni do nje svečenik Kalikrat prelomil zaobljubo in ga je užaljena kraljica neusmiljeno preganjala, da je pobegnil pred njo na libijsko obalo, kjer ga je v Kôru dohitela nezizproсна usoda?

Zdaj ko ste ta roman prebrali do konca, Vas prosimo, da prečitate še tole:

V prihodnji številki boste prvič lahko čitali naš novi originalni ljubavni roman

Srce v okovih

ki bo — o tem smo trdno prepričani — najboljša povest, kar ste jih do zdaj srečali v našem listu. Uredništvo se ni strašilo velikih stroškov, da si zagotovi pravico do prve priobitve te krasne povesti. Prepričani smo, da boste vi, naši prijatelji, znali to ceniti. Prav tako pa tudi vemo, da nam ostanete kakor doslej zvesti tudi poslej — še več: da nam boste pri vsaki priliki pridobivali novih čitateljev in naročnikov, ki bodo širom naše domovine razširili glas, da je „Roman“

naš najboljši družinski tednik.

Več o novem romanu „Srce v okovih“ dobite na koncu današnjega nadaljevanja romana „Brez vesti“ na strani 125.

HUMOR

Pustni torek

Zbral K. Miethke

Karneval v Nici.

Gospod Lapache iz Pariza se pe-lje s svojo ženo v avtomobilu, ki je ves okrašen s cveticami. In me-če iz košare vijolice med občinstvo.

Zdajci pa vzklikne:

„Marion, samo nečesa bi si že-lel, pa bi bil popolnoma srečen: ho-tel bi, da bi bila ti vijolica!“

„Res?“ se zasmje Marion. „Od-kod pa mahoma ta romantika?“

„Kakšna romantika! Če bi bila ti vijolica, bi te zdajle lahko vrgel iz voza!“

*

„Nu, kako vam kaj ugaja naša maškarada, gospodična Lolita?“

„Imenitno! Ta godba! Ta sekt! Ta razigranost! Samo...“

„Nu, kaj? Že vidim, nekaj vam ni všeč. Kar na dan z besedo!“

„Vidite, gospodje okoli mene so vsi nekam mladi še. Prav nič ti-ste umerjene srednje starosti ni! Te pogeršam!“

„Na, veste kaj, gospodična Lo-lita — tako krivični pa ne bi smeli biti! Saj ste bili tudi vi nekoč mladi...“

*

„To je že petnajsti ples to se-zono, ki smo ga obiskali. Pa še zme-rom nisi vjela moža! Koliko me je vse to stalo!... Od vseh mojih pri-hrankov mi ni domala nič več ostalo!“

„Ne srdi se, papaček! Saj sem ti ja z ostala!“

Vesoljni potop

Vnuk (dedu): „Dedek, ali si bil tudi ti v Noetovi barki?“

Ded: „Ne, ljubček moj.“

Vnuk: „Kako pa da potem nisi utonil?“

Simbolično

Učiteljica: „Kača v raju je seve-da mišljena samo v prispodobi ali, kakor temu rečemo, simbolično. Kaj naj torej to pomeni?“

Učenka: „Da se je Eva privila k Adamu.“

Kdo bi se tu spoznal

„Koliko imaš let, mali?“ vpraša gospod na cesti malega Morica.

„Med nama.“ dobi za odgovor, morda bi mi vi znali povedati? Ko sem se rodil, je bila moja mama 27, danes pa jih ima 25.“

Pod copato

„Ali mi prideš izpod mize ali ne?“

„Ne! Bom videl, kdo je gospodar v hiši!“

Znanstveno dokazano

„Znanost je dokazala, da doseže mnogo več žensk sto let kakor moških.“

„Čudno. Saj je vendar znano, da ženske mnogo delj potrebujejo, da dosežejo sto let, kakor pa moški!“

Literatura

V družbi sede znani književniki. „Hotel bi nekaj napisati,“ meni eden izmed njih, „česar ni še nihče napisal in tudi nihče ne bo.“

„Veste kaj,“ odgovori zlobno tovariš, „napišite dobro oceno o sebi!“

Izobrazba

Gospa verižnica: „Stopite k oknu in pogledjte, koliko danes kaže termometer.“

Hišna: „Nič stopinj, milostljiva.“
Gospa verižnica: „Celzija ali Ré-aumurja?“

Tudi odgovor

Učitelj: „Kako rečemo človeku, ki sedi ves božji dan v gostilni?“

Učenec: „Gostilničar!“

To še ni najhujše!

Salomon Zuckersüss pripoveduje pri omizju o najnovejšem skandalu.

„Pomislite! Trgovec Z. je zalotil svojo ženo in flagrantni. In kaj vam surovež napravi? Ljubimca zabode, otročička v vozičku vrže po stopnicah, sebe pa ustrelji. Pa bi se lahko še kaj hujšega zgodilo!“

Vse omizje zazija od pričakovanja: „Še kaj hujšega?“

„Seveda,“ pojasni Salomon. „Če bi bil namreč jaz dve uri prej prišel, bi bil mene zabodel!“

Kako se zlato dela

Samuel je končal študije in se vrnil v hišo svojih očetov.

„Nu, Samuel,“ ga je vprašal oče, „česa si se naučil, kaj znaš, povej!“

„Kaj znam, oče? Zlato znam delati.“

„Zlato znaš delati? Kako pa to narediš? Daj, povej!“

„Poslušaj, oče! Najprej vzemi že-lezen lonec in ga postavi na ogenj. Potlej deni vanj eno kilo prsti, deset rumenjakov — zaradi barve, veš — dve kili svinca in prazno de-narnico. Vse to moraš dobre pol ure mešati, pri tem pa ne smeš misliti na marabuja.“

Samuelov oče se natanko ravna po tem receptu in meša in meša. Nenadoma pa vrže ves razkačen kuhalnico na tla in zavpije:

„Naj hudič vzame preklete ma-rabuje. Vse življenje nisem še be-sedice čul o njih, zdaj pri mešanju pa moram neprestano misliti na-nje!“

Humoristični gledališki ravnatelj

Napisal M. Niessen

Nedavno tega je dobil neki du-najski gledališki ravnatelj od ne-kega založnika pismo, v katerem ga je le-ta prijazno a odločno opozo-ril, da mu še dolguje honorar za predvajanje neke drame. Gledališki ravnatelj je tako-le odgovoril:

Prejel sem vaše cenjeno pismo in si vam usojam sporočiti, da vam je moj blagajnik pozabil nakazati dogovorjeni honorar. Ukrenil sem takoj vse potrebno, da se vam vsota pošlje po poštni položnici.

Z odličnim spoštovanjem N. N.

Pripis. Tako nekako bi vam odgovoril, če bi imel denar. Ker pa ga nimam, sem vas prisiljen prositi, da še nekaj časa potrpite.

JULES MARY

Brez vesti

Drugi del
OČETOV GREH

Ta roman je začel izhajati v 40. številki lanskega letnika „Romana“. Današnje nadaljevanje je ena in dvajseto. Novi naročniki naj zahtevajo še prejšnja.

„Gospod Forges de Montfore,“ se je došlec vljudno priklonil pred senatorjem, „ste poslali pome. Ali bi smel vprašati, kaj vas je napotilo k temu?“ Obletel je z očmi pohabljenega starca, ki je vstal in se spoštljivo priklonil pred komisarjem.

Prizor, ki se je zdaj odigral, je bil jako nenavaden.

„Oglejte si tega siromaka,“ je mirno rekel Forges in pokazal na Gobrianda. Prav nič nimam zoper njega, nikoli mu nisem dal povoda, on pa me ob vsaki priliki nadleguje in poje posmehljive popevke na mojem dvorišču, pa tega mu še ni dovolj; tudi grozi mi, kadar mu ne maram dati miloščine.“

Stari se je na te besede samo prezirljivo nasmehnil. Komisar pa se je obrnil k njemu in si ga pozorno ogledal. „Res,“ je zamrmral sam pri sebi, „ta človek utegne biti prismojen.“

„Vidite, zato bi vam bil zelo hvaležen,“ je nadaljeval Forges, „če bi mi pomagali. Saj ni sam kriv, če je izgubil pamet, in zato prosim, da ne ravnate slabo z njim. Mene preganja že pet in dvajset let, češ da sem ga osleparil za dediščino. Lahko bi ga bil že dal zapreti, toda imel sem usmiljenje z njim. Zdaj pa postaja njegova blaznost že nevarna, zakaj nič več ne grozi samo

meni, nego tudi moji ženi in otrokoma — zato sem poslal po vas, gospod komisar.“

„Ali bi mi povedali, s čim vam je grozil?“

— Komisar je v tretje pogledal Gobrianda, kakor da si hoče vtisniti njegovo vnanost za zmerom v spomin.

„Izmislil si je zgodbo, ki najbolje dokazuje, da mož ni prizdravi pameti. Ko je namreč izgubil pravdo in videl, da s pravljico o prisleparjeni dediščini nikjer nič ne opravi, si je izmislil nekaj novega.“

„Namreč?“ je z zanimanjem vprašal komisar.

„Ta človek trdi, da moja otroka nista zakonita, da živim v dvoženstvu —“

„Oprostite!“ ga je prekinil Gobriand. „Nisem rekel, da živite v dvoženstvu, baš narobe: da niste poročeni s tisto, ki jo izdajate za svojo ženo.“

„Nu, vidite,“ je rekel Forges. „Možak ima jako bujno domišljijo. Kar ste vi tu, je vso stvar že obrnil, kajti malo preden ste vstopili, me je nazval bigamista.“

„To je laž!“ je zavpil Gobriand.

„Nu, nu, le počasi,“ je prijazno rekel komisar, kakor bi govoril z otrokom. Očividno je bil popolnoma prepričan, da govori Forges resnico. Počasi je stopil k njemu.

„Kako vam je ime?“ ga je vprašal.

„Gobriand.“

„Poklic?“

Pohabljenec je pokazal na lesene noge in na tresočee se

roke. „Kakšen poklic naj imam, gospod? Pred hišami pojem in ljudje mi toliko dajo, da se preživim.“

Forges se je nagnil komisarju do ušes. „Iz početka se vidi možak čisto pri pravi pameti,“ je šepnil. „Saj ste gotovo že srečali take ljudi: dokler jim ne govorite o njihovi fiksni ideji, napravijo na človeka čisto pameten vtis.“

„Da, poznam take norce,“ je prav tako tiho odgovoril komisar. „Popolnoma pametni ljudje — dokler jih ne obsede njihova fiksna ideja.“

Čeprav je imel Gobriand zelo dober sluh, ni mogel nič razumeti, kaj sta ona govorila.

„Kje stanujete?“ je nadaljeval komisar izpraševanje.

„V ulici Poissonniers številka sto sedemnajst.“

„Od kdaj?“

„Kakih sedem, osem mesecev. Ljudje me poznajo in vedo, da nisem blazen.“

„Da, da, vaša blaznost, vem, ni prava blaznost,“ je pristal komisar. „Vi samo sovražite gospoda Forgesa.“

„Če vidite v sovraštvu blaznost, potem sem nor — zakaj Forgesa sovražim kakor nikogar na svetu.“

Senator in komisar sta se pomembno spogledala.

„Za to imate seveda vzrok?“ je kratko vprašal uradnik.

„Ukral mi je dediščino,“ je odgovoril Gobriand. „Pognal me je v bedo in revščino, ne da bi bil pokazal le trohico usmiljenja z mojo ženo

V današnji številki:

Na straneh 114—116 pretresljiva novela iz dob Napoleonovega bega iz Rusije izpod peresa francoskega pisatelja François Niona

„Mrtvi eskadron“

in na strani 116 duhovita Röslerjeva humoreska

„Klobuk“.

Že danes opozarjamo na ljubko Maupassantovo novelo

„Otrok“,

ki jo priobčimo v prihodnji številki „Romana“.

in hčerjo. Najhujše, česar mu nikoli ne odpustim," je starac povzdignil glas, „pa je to, da je dal mojo hčer zapreti kot poncestnico.“

Forges se je spet sklonil k uradniku in mu nekaj šepnil na uho. To je Gobriandu zelo še tisto razsodnosti, kar mu je je ostalo.

„He,“ je srdito zavpil, „ali bo kmalu konec te komedije? Vprašajte me kaj pametnega, pa boste videli, ali sem blazen ali ne! Seveda, Forges me sovraži — zato vam ne bo govoril resnice!“

Senator in komisar sta ga mirno poslušala.

„O, saj razmem!“ je zavpil Gobriand. „Le predobro vem, gospod komisar, da verjamete samo temu staremu lopovu. Toda opozorim vas: pazite! Glejte, da ne postanete sokrivec novega zločina; ki ga pripravlja časti vredni gospod Forges!“

Uradnik se je nasmehnil. Očividno je bil trdno prepričan, da mu je Forges povedal zastran pohabljenca samo golo resnico.

„Ne morem vam pomagati,“ je mirno odgovoril, „dobil sem zoper vas ovadbo, tisti, ki vas je ovadil, pa je ugledni senator Forges, ki ga ne more zadeti nikak očitek. Vendar hočem izvesti preiskavo, da se prepričam, ali je upravičena ali ne. Zanesite se, da bom storil svojo dolžnost.“

„In kam me mislite zdaj odvesti?“

„Najprej v svojo pisarno.“

„Ali se ne bi smel prej posloviti od žene in hčere?“

„Tega vam nihče ne bo branil.“

Sedemnajsto poglavje MILO ZA DRAGO

Gobriand se je dal brez odpora odvesti; na škodoželjni Forgesov nasmešek je odgovoril samo s prezirljivim pogledom.

Starcu se je zdelo nemoogoče, da bi ga ljudje res imeli za blaznega. Sicer se je, ko je

že sedel v avtu zraven komisarja, spomnil, da je že večkrat čul in bral, kako so ljudi, ki so bili popolnoma pri pameti, zaprli v norišnico. Toda danes se kaj takega vendar nič več ne dogaja!

Obrnil se je h komisarju. „Kaj naj storim, gospod komisar, da vam dokažem, da nisem bolan na duhu?“

„Nič drugega, kakor da se mirno obnašate, da nič več ne govorite o gospodu Forgesu in da pozabite vse te neumne istorije, ki ste si jih izmislili o njem.“

„Tega nikoli ne storim!“ je ogorčeno zavpil pohabljenec. „Vse življenje sem čakal trenutka, da se maščujem nad tem psom — dobro, pa bom še dalje čakal!“

„Nu, vidite, zdaj se spet pojavlja vaša blaznost!“

„Dobro, gospod komisar; ali vam smem nekaj predlagati?“

„Kar govorite!“

„Vidite, stvar je zelo preprosta. Kaj prav za prav hočem? Nič drugega ne trdim, kakor da je Forges tat, in da je njegova žena, ali bolje tista, ki jo zanjo izdaja, v resnici žena nekega Levigiera, ki stanuje v isti hiši kakor jaz. Vprašajte njega, pa boste videli, kaj vam bo povedal!“

Komisar se je zamislil. Predlog ni bil slab.

Gobriand je videl, da je začel komisar omahovati. To mu je vtilo novega poguma.

„Če gospod Levigier ne potrди tega, kar ves čas govorim, se vdam: potem sem res blazen.“

VSAK DAN 1 ODGOVOR

Na vprašanja na 118. strani

1. Budimpešta (gl. današnja kroniko tedna).
2. Charlie Chaplin.
3. V Vrbi na Gorenjskem.
4. Leta 1589.
5. Francoski, nemški in italijanski.
6. Aljaska.
7. Fizik Nobel, ustanovitelj Nobelovih nagrad.

„Nu, dobro,“ je komisar po kratkem premišljevanju pristal. „Odpeljem vas v ulico Poissonniers.“

Pomignil je šoferju in mu povedal ulico in hišo, kjer naj ustavi.

*

Levigier je bil doma. Ko je zagledal Gobrianda v spremstvu policijskega komisarja, je osupel vstal. Uradnik mu je v nekaj besedah pojasnil, zakaj sta prišla.

Levigier je prebledel.

„Ali sem blazen, gospod Levigier, ali ne?“ je nato izpregovoril še Gobriand. „Od vašega odgovora je odvisno, ali me pošljejo v blaznico ali pa me izpuste.“

Levigier je pobesil glavo in ni odgovoril besedice.

„Govorite, gospod!“ ga je že nestrpno pozval komisar. „Ali je to, kar govori ta človek, resnica ali ne?“

V Levigieru je bil vstal hud boj. Če prizna, da je njegova žena Forgesova ljubica, pomeni to skandal za njegovega sina in mogoče tudi konec njegove karijere. Če pa postavi Gobrianda na laž, pošljejo starca v norišnico. Kaj naj stori?

Takrat se je Levigier na Gobriandovo nesrečo spomnil, kako ga je pred nekaj dnevi pohabljenec mrzlo zavrnil, ko ga je prosil usmiljenja za svojega sina. In zdaj stoji isti človek pred njim in ga prosi, naj ga reši in tako vsemu svetu odkrije sramoto Pavlove matere. Zakaj naj bi se ga usmilil? Ali se ga je morda on, ko je tako stal pred njim in ga zaklinjal, naj mu reši sina? Če naj izbira med Gobriandom in Pavlom — ali se sme še obotavljati?

Levigier se je odločil. Dvignil je glavo in rekel popolnoma mirno, z nekim začudenjem v glasu:

„Ne razmem, kaj hočete od mene!“

Gobriand se je zdrznil in se s široko odprtimi očmi zasrepl v svojega soseda.

„Moja žena je mrtva.“ je povzel Levigier, „in res ne vem, zakaj širi ta gospod — s temi besedami pokaže na Gobrianda — „take abotne istorije.“

Gobriand je pobesil glavo. „Maščuje se nad menoj,“ je zamrmral kakor sam pri sebi. „Maščuje se, ker ga zadnjič nisem maral uslišati. Prav ima; še tožiti ne smem.“

„Torej tega moža ne poznate?“ je vprašal komisar.

„Komaj na videz.“

„In to kar govori o vaši ženi, je izmišljeno?“

„Kolikor se mene tiče, da.“

„Hvala. Ne bom vas več nadlegoval.“

Levigier je bil bled ko prt. Laž, ki jo je pravkar povedal, mu je krčila srce in čelo se mu je pokrilo z debelimi znojnimi kapljami.

„Potem sva opravila,“ se je komisar obrnil h Gobriandu.

Toda pohabljenec se ni ganil, kakor bi bil prikovan k tlom. Levigier ga je pogubil! Vendar si še ni hotel priznati, da je vse izgubljeno.

„Gospod Levigier, tega ne smete storiti! V blaznico me hočejo zapreti, a vendar veste ravno vi najbolje, da sem pri zdravi pameti. Če molčite, boste tudi vi sokrivec tega sramotnega zločina!“

Toda starec mu ni odgovoril.

„Gospod Levigier,“ je zapvil pohabljenec v obupu, „dobro se zavedam, da sem bil pred nekaj dnevi krut z vami, vendar nikoli ne bi imel žalostnega poguma storiti vam kaj takega, kar hočete vi meni napraviti. Vem, da vam nič ne pomenim, in tudi nič od vas ne zahtevam. Le pravice prosim! Iz srca obžalujem, da vas zadnjič nisem poslušal. Gospod Levigier, recite le eno besedico — zaklinjam vas, ne dajte, da bi me zaprli v blaznico!“

A Levigier se ni obrnil k njemu in ni izgovoril besede, za katero ga je prosil starec.

Komisar je postal že nestrpen. Pomignil je Gobriandu, naj gre z njim.

Pohabljenec je še poslednjič vrgel Levigieru obupen pogled, nato pa se je obrnil in počasi odšel s policijskim uradnikom.

Spodaj se je še poslovil od žene in hčere. Ko ga je Julija vsa v solzah in ne vedoč, kaj naj vse to pomeni, objela, ji je oče šepnil na uho:

„Ti me moraš rešiti, Julija — ti edina!“

„A kako, oče?“ je zaihtela Julija.

„Tako, da izrabiš skrivnost, ki ti jo zdajle povem. Forges ni oženjen — njegova dozdevna žena je poročena z Levigierem. To je tista skrivnost, zaradi katere se ti je Gaston odrekel. Pavel Levigier in Gaston in Irena Forgesova so otroci iste matere. Prišel sem tej skrivnosti na sled in sem jo hotel izrabiti proti Forgesu, svojemu smrtnemu sovražniku — zato pa me hoče on pogubiti in proglasiti za norca.“ V kratkih besedah ji je povedal o svojem sestanku z Levigierem in sklenil:

„Pavel bi ti pomagal — on je edini, ki bi mogel svojega očeta pregovoriti. Z Bogom, hčerka moja!“

Julija toliko da ni omedlela od tega, kar je čula od svojega očeta.

„O Bog,“ je šepnila, „če je to res —“

*

Uro nato je bil Gobriand že na policijski prefekturi, kjer so ga takoj odvedli k doktorju Longravu...

Nekako ob istem času je na vrata Pavla Levigiera potrkala mlada dama, ki je bila silno bleda in je drgetala kakor trepetlika na vodi. Bila je Julija.

Ko jo je oficir zagledal, se je zdrznil in vsa kri mu je šinila v glavo. Njegovo srce se še vedno ni zacelilo od rane, ki mu jo je zadala breznačna ljubezen do lepe deklice.

„Vi, gospodična!“ je zajec-ljal. „Vi pri meni! Kakšna nesreča se je spet zgodila?“

Julija se je morala nasloniti na zid, da ni omahnila. Oficir ji je ponudil stol. Nato je začela govoriti, hlastno in vročično. Povedala je, kaj ji je oče odkril v zadnjem trenutku, preden so ga odvedli na policijo, kjer ga čaka nekaj strašnega — blaznica. Ako ga ne reši —

Ko je končala, je pogledala mlademu oficirju v oči in ga vprašala naravnost, brez ovinkov:

„Ali je vse to res, gospod Levigier? Ali je moj oče res blazen?“

Pavel je z drgečočim glasom odgovoril: „Gospod Gobriand je govoril resnico.“

„Potem ga morate rešiti, gospod!“ je proseče vzkliknila Julija.

„Da, gospodična!“ je pritrdil oficir. „Zanesite se, da bom storil vse, da očeta pregovorim. Že zato, gospodična Julija, da vam dokazem, kako zelo vas ljubim.“

Julijo je ta dokaz Pavlove nesebičnosti globoko ganil. V njegovih očeh je čitala neizmerno žalost, ki jo je zaman skušal skriti.

„Do smrti vam bom hvaležna za to uslugo, gospod Pavel!“ je goreče vzkliknila Julija in mlademu možu stisnila roko. „Z Bogom!“

„Zdravstvujte, gospodična!“ je rekel oficir. „Še ta trenutek se odpravim k očetu.“

In res: ni trajalo niti pet minut, ko je bil Pavel že pri starem Levigieru.

„Oče,“ je začel brez uvida, „prišel sem te prosit pravice. Čul sem, da hočejo Gobrianda zapreti kot blazneža — zakaj, gotovo veš. Moraš ga rešiti!“

„Jaz njega rešiti?“ je vzkliknil stari Levigier in pobesil glavo pod sinovim pogledom. „Ali ne pomisliš, da pomeni to zate pogubo?“

„Pogubo? Nu, če mi je tako namenjeno, oče — pa naj pride še to!“

„In če rečem ne?“ je povzel oče in pogledal sinu v obraz.

„Če rečeš ne?“ je za njim ponovil Pavel z glasom, ki je očeta pretresel. „Potem — potem me ne vidiš nikoli več!“

„Dobro je, rešim ga!“ je vzdihnil Levigier.

„Toda to se mora zgoditi takoj! Brez odloga moraš na policijo. In prav tako moraš iti k Forgesu!“

„Ne izgovarjaj njegovega imena,“ je mrko zagodrnjal oče. „Storil bom, kar sem obljubil, in Bog naj mi pri tem pomaga!“

Osemnajsto poglavje

STARA SOVRAŽNIKA

Levigier je izpolnil besedo. Takoj po sinovem odhodu je najel avto in se odpeljal na policijski komisariat. Toda tam so mu povedali, da je komisar odšel in da se vrne šele čez dve uri. Ker pa je bila njegova izjava preveč važna, da bi jo zaupal navadnemu pisarju, je Levigier sklenil počakati komisarjevega povratka.

Toda čas mu je lezel strašno počasi. Dogodki zadnjih dni so ga vrgli iz ravnotežja in ni mogel niti več zbrano misliti. „Če pojde tako dalje,“ si je rekel in se prijel za glavo, postanem še tak kakor je soseda pri gospe Xavierjevi.“

Ob spominu na nesrečno blaznico ga je zbadla vest. Saj ji je obljubil, da pojde povprašat v ulico Bleue, ali je „gospod Andrej Sénéchal že v nebesih“.

„Ravno prav,“ si je rekel. „Dve uri imam časa, v tem lahko izpolnim to naročilo.“

Nekaj minut nato se je ustavil pred hišo, ki mu je o njej govorila blaznica. Hišnik je res še pomnil nekega Andreja Sénéchala, vendar že dolgo ni bil več tam, ker se je preselil k bratu Emilu, ki je bil zdravnik. Povedal mu je tudi njegov natančni naslov: na Rimski ulici številka osem in dvajset.

Levigier je potrkal na zdravnikovih vratih. Emil ga je ljubeznivo sprejel in ga vprašal, česa želi.

„Z gospodom Andrejem Sénéchalom bi rad govoril,“ je odgovoril.

„Izvolite iti z menoj! Andrej je doma.“

To rekši je odvedel prišleca v prvo nadstropje in mu odprl vrata v knjižnico, kjer je sedel za kupom knjig še dokaj mlad mož bolehnega vnanjosti. Levigier se mu je predstavil, nato pa mu je jel pripovedovati o bolnici, ki stanuje v isti hiši kakor on.

„Kako ji je ime, ne vem,“ je sklenil poročilo. „Nesrečnica z nikomer ne govori. Baje stanuje že petnajst let pri gospe Xavierjevi, ki je menda njena svakinja.“

„Petnajst let?“ je hlastno vprašal Andrej, ki ga je presinila čudna slutnja.

„Da, petnajst let,“ je ponovil Levigier. „Ljudje pravijo, da se je takrat vrgla v Seino, vendar so jo ribiči še o pravem času rešili. Nato se je zanjo zavzela gospa Xavierjeva. Morala je nekaj strašnega doživeti. Sodeč po pravilnosti njenega obraza je utegnila biti v mladih letih zelo lepa ženska.“

Emil Sénéchal je s čedalje večjim nemirnom opazoval svojega brata, ki ni mogel več utajiti silnega vznemirjenja.

„Brž, brž — kaj vam je ta ženska naročila?“ je vprašal nestrpno.

„Prav za prav vam dosti ne vem povedati — le njene besede vam ponovim, ki mi jih je zadnjič sporočila: „Umiram, pred smrtjo pa bi še rada videla Andreja.““

„Lidija!“ je bolešno vzkliknil Andrej. Nenadoma ga je prevzela slabost, da se je komaj obdržal na nogah. „K njej moram — takoj moram — o, prosim, gospod, idite z menoj!“

Toda Levigieru se je mudilo na policijski komisariat.

„Oprostite, gospod,“ je rekel z obžalovanjem. „Na ža-

lost imam zdajle nujen opravek, ki ga za nobeno ceno ne smem zamuditi. Sicer pa se bojim, da vas gospa Xavierjeva ne bo hotela sprejeti, ker nikogar ne pusti k bolnici. Vsekako vam svetujem, da ste oprezni, če hočete priti do nje.“

To rekši se je Levigier poslovil.

*

V avtu je pogledal Levigier na uro. „Baš o pravem času pridem; komisar se je ravno moral vrniti.“

Avto se je ustavil pred policijskim poslopjem in Levigier je že hotel kreniti v hišo, ko ga je nekdo poklical po imenu. Ozrl se je in spoznal starega Forgesa, ki ga je poklical iz svojega avtomobila.

„Gospod Levigier, nekaj nujnega moram z vami govoriti. Prosim vas, če bi hoteli prisesti.“

Stari je nehote odstopil za korak in njegove obraz je zalila kri. Ta človek, ki mu je ukradl ženo — ta človek se ga drzne še ogovarjati! Toda Forges, ki je slutil, da ga Levigier ne bo hotel poslušati, je naglo skočil iz voza in stopil k možu svoje ljubimke.

„Popolnoma razumem vaše ogorčenje,“ je hlastno šepnil, boječ se, da ga ljudje ne bi spoznali in čuli. „Razumem, da ne marate o meni nič slišati. Toda to, kar vam moram povedati, je za vas velevažno — za vašega sina gre!“

Forges je ubral pravo struno.

„Za mojega sina?“ je omahnil Levigier, ki ni od Forgesa nič dobrega pričakoval. „Poslušam vas, toda bodite kratki!“

„Tega kar vam moram povedati, ne moreva na cesti opraviti,“ je odgovoril senator. „Plačajte šoferja in prisedite v moj voz. Med potoma vam vse povem.“

Levigier, ki je iz skrbi za sina premagal svoje sovraštvo, se je dal pregovoriti. Trenutek nato sta smrtna sovražnika sedela drug zraven druge-

ga v senatorjevem avtomobilu.

„Vem, kaj ste hoteli na policiji,“ je po kratkem molku začel Forges. „Hoteli ste preklicati svojo izjavo zastran Gobrianda.“

„Da,“ je priznal Levigier. „A v kakšni zvezi naj bo to z mojim sinom?“

„Snoči sem mnogo premišljeval,“ je rekel Forges, ne da bi odgovoril na Levigierovo vprašanje. „Vidite, gospod Levigier, vi ljubite svojega sina nad vse na svetu. Tudi jaz ljubim svojega Gastona in sem ponosen nanj. Še več vam lahko priznam: ta ljubezen je edino plemenito čuvstvo, ki sem ga spoznal v življenju. Zaradi sina sem hotel obogateti, ne vedoč, da denar še ne pomeni sreče.“

„To je res,“ je pritrdil Levigier, ki ni vedel kam meri njegov sovražnik.

„Če hočete, greste lahko po najinem razgovoru na policijo,“ je povzel Forges. „Toda zaklinjam vas, poslušajte me do konca in potem šele storite, kar se vam bo zdelo najbolje.“

Forges si je obrisal pot s čela. Ta trenutek je bil odločilen za vse njegovo življenje.

„Ker je Gaston odkril mojo življensko skrivnost, ker ljubi vrhu tega hčer mojega smrtnega sovražnika in ga nič na svetu ne odvrne od nje — mi je poslej malo mar denarja in moči. Sklenil sem se umakniti. Gospod Levigier, kolnem se vam, čez dva dni me ne boste več videli! Samo za Heleno in svoja dva otroka še poskrbim in Gobriandu predam vsoto, do katere pravi, da ima pravico, potem pa konec! Razumem, da me prezirate — toda mojega sina ne morete sovražiti, saj vam ni nikdar žalega storil. Ukrenil sem vse, da spuste Gobrianda čez dva dni na prosto. Samo dva dni počakajte!“

„In kaj mislite storiti?“ je začudeno vprašal Levigier.

„Ne vprašajte!“ je odgovoril Forges. „Odgovorite: ali pristanete na moj predlog?“

Vse sovraštvo je tisti mah izginilo Levigieru iz srca in ostalo mu je le še usmiljenje do nesrečnega očeta, ki se je očitno zaradi sina hotel odreči svojemu bogastvu, časti, in — kdo ve — —

Ves ganjen je ponudil sovražniku roko.

„Če to storite, gospod Forges,“ je rekel, „če ste tega zmožni, ste junak! Počakal bom ta dva dni!“

Forges je pomignil šoferju, naj obrne. Pred Levigierovim stanovanjem v ulici Poissonniers je senator velel ustaviti. Levigier je s solzami v očeh stopil iz voza.

„Z bogom, gospod Levigier!“ se je s čudno mehkim glasom poslovil Forges. „Ne pozabite me!“

Ko sta se moža razšla, si nista bila več sovražnika...

Devetnajsto poglavje

NENADEJAN OBISK

Prvo Levigierovo delo je bilo, da je vse prizadete pomiril. Začel je pri Gobriandovi ženi in Juliji. Ko ju je nekoliko potolažil, se je vrnil domov in napisal tri pisma: Gobriandu, Gastonu in Pavlu, in jih takoj odposlal po postrežčku. Vse tri je prosil, naj čakajo samo še dva dni — potem se bodo stvari same po sebi razpletle.

Ko je to opravil, se je spravil na svoj običajni večerni posel: prepisovanje gledaliških dram. Že dva dni mu je to delo zaradi vseh teh dogodkov zastajalo, zdaj pa je moral zamujeno popraviti.

Večer je bil lep in prijeten. Iz drobnega koščka neba, ki se je odpiral na Levigierovo okno, so sijale zvezde.

Šlo je že proti desetim, ko je Levigier zavlekel svoj stol k oknu, da se nekoliko odpočije in nasope svežega zraka. Hiša je počivala v nočnem pokoju — vsa okna so bila temna. Vinski trgovec v pritličju

je baš zapiral trgovino; potem je spet vse utihnilo.

Zdajci je Levigier začul hišni zvonec. Utegnil bi biti kak zapoznel hišni stanovalec — toda Levigieru je neki glas rekel, da velja to njemu. Prvi trenutek se je prestrašil, če ni morda Pavel ali Gaston. Pa ne, saj ju je vendar prosil, naj potrpi še dva dni!

Najmanj dva človeka sta bila. Tiho sta prihajala po stopnicah. Njuni koraki so se bližali.

Stari je odložil pero. Čudno mu je postalo pri srcu. Kaj hočejo od njega? In ob tej pozni uri!

Ni se motil. Koraki so prihajali k njemu. In potem je potrkalo na vrata. Levigier je odprl.

Trije možje so vstopili: brata Sénéchal in njemu neznan gospod z rdečim fesom na glavi.

Veselo presenečenje

Vas čaka v prihodnji številki „Romana“. Naš že napovedani originalni ljubavni roman

Srce v okovih,

ki ga vsa naša javnost s tako nestrpnostjo pričakuje, začne izhajati

v prihodnji številki.

Roman je napisal znan slovenski pisatelj, ki se skriva pod imenom

Mirko Brodnik.

„Srce v okovih“ je prekrasna povest, ki se dogaja v času, ko se je poglobila svetovna vihra. Slika nam pretresljive doživlja moža, ki mu je kruta usoda vzela zaročenko in jo dala človeku, ki ga ne ljubi. Opisuje nam trpljenje nesrečne žene, ki ne more pozabiti zaročenca, čeprav misli, da je pal v bitki. Dokler nekega dne... Več pa Vam res ne smemo izdati. Povemo pa Vam lahko brez pretiravanja že danes: naš novi roman bo

najlepša slovenska povest,

kar ste jih čitali v našem listu. Opozorite nanj svoje prijatelje in znance, povejte jim, da bo naš novi roman izhajal vsak teden v posebno velikih nadaljevanjih — in dobite nam nove naročnike! Le tako bo naš list lahko

vedno na višku!

Ureja Boris Rihteršič

Kaj pravi Jackie Coogan?

S svojim prvim zvočnim filmom bi bil moral začeti pred pol leta, pa mi oče ni dovolil, ker je hotel, da prej končam šolo. Da boste vedeli, zdaj sem že v višji šoli in prav vesel sem, da se mi ni bilo nekaj časa treba ukvarjati z delom v ateljejih. Ne vem, če je bil kdo mirnega življenja bolj vesel kakor jaz. Časih sem se kar zgrozil, ko sem pomislil, da bo treba iti spet pod vroče reflektorje in se tam potiti po dvanajst ur ali pa še dalj na dan. Zdaj je na žalost teh veselih časov konec. Še več! Moj prvi film „Tom Sawyer“ je že gotov in pojde v kratkem v svet.

Saj poznate tisto povest o Tomu Sawyerju? Tudi pri vas jo imate prav gotovo že v prevodu. O tistem malem klatežu, ki je zmeraj delal skrbi učitelju in svoji stari teti, ki je hotel biti zmeraj kavalir in junak, pa se mu je le malokdaj posrečilo. Vidite, to sem zdaj jaz. Ali sem pravi, ali ne, boste pa morali sami odločiti. Reči vam moram samo, da sem se moral dosti truditi in da so imeli z menoj v ateljejih precej dela. Ni zlomek — prvič sem bil pred kamero, ki ne ujame samo obraza, ampak tudi glas, in v začetku mi je bilo kar nekako nerodno. Zdaj sem se pa že privadil.

In še nekaj vam moram povedati. Zdaj šele vidim kako škoda je, da znam samo angleški in da zato mojega filma ne bodo povsod razumeli do slednje besede. Vendar pa mislim, da bo navzlic temu vsakdo vedel, kaj sem hotel povedati, in me razumel — če ne z besedami, pa vsaj s srcem.

On ali jaz

To je naslov najnovejšega govorečega filma, kjer igra Harry Piel dvojno vlogo z novo odkrito filmsko igralko Olivijo Fried in Valerijo Boothby.

Vsebinska je v kratkem tale:

Ob prihodu oceanskega parnika aretirajo nekega gospoda, o katerem mislijo, da je pustolovec Moreno. Izkaže se pa, da je princ Valonski. Žena, ki ga je dala aretirati, je detektivka, ki se je vanj zaljubila in še zmeraj misli, da je pustolovec. Z njim odpotuje v Milan, med potjo pa ukrade pravi pustolovec princu vse dokumente in zve vsebinsko brzojavke, ki jo je princ pravkar poslal svojemu oskrbniku. Malo nato zapustita dva vlaka postajo in začneta se dve pustolovščini.

Lažni princ pride v vilo Tirana. Tam zve, da je pravi princ na robu finančnega propada in da ga more rešiti samo še bogata poroka z Evelino. Pravi princ pa je v Milanu, kjer veseljači z detektivko. Moreno se med tem seznanja z Evelino in ji ukrade dragoceno ogrlico. Princ vse to zve in začne pustolovca zasledovati. Pred očmi gledalcev se razvije napet lov s hidroplanom, motornim čolnom in motornim kolesom, dokler ne pride do boja med obema nasprotnikoma, kjer princ seveda zmaga in potem dobi Evelino.

Nemška igralka Camilla Horn, ki igra sedaj pri Paramountu

Filmski drobiž

Greta Garbo se je naučila nemščine v Berlinu, kjer je nekaj časa igrala, izpopolnila pa je svoje znanje v družbi z nemškimi igralci, s katerimi je v zadnjem času dosti občevala.

Lilly Damita bo prvič nastopila v MGMovem zvočnem filmu „Let Us Be Gay“ (Bodimo veseli!) in sicer v francoski verziji. Isto vlogo je v angleščini igrala Norma Shearer. Njen partner bo Adolphe Menjou. Film režira André Luguet.

Ena največjih senzacij je MGM-ova revija v nemškem jeziku, kjer bodo med drugimi igrali tudi Buster Keaton, Ramon Novarro, Greta Garbo in Adolphe Menjou. Manuskript je napravil Paul Morgan.

Paramount je spet angažiral E. Janningsa. Igral bo v filmu „Mož, ki sem ga ubil“. Film bo režiral Lubitsch.

Smetanovo opero „Prodana nevesta“ bodo posneli kot film. Glavno vlogo bo igral dozdaj še malo znani Mihael Bohnen.

FILMSKA VPRAŠANJA

1. Pri kateri družbi igra zdaj Lilly Damita?
2. Kje je bil rojen Willy Fritsch?
3. Kdaj je bil rojen John Gilbert?
4. Katera igralka igra glavno žensko vlogo v filmu „Montecarlo“?

Elitni Kino Matica

Telefon 2124

On ali jaz

velika kriminalna drama. V glavni vlogi mojster kriminalnih vlog Harry Piel, ki igra dve vlogi: pustolovec in princa, njegova partnerica dražestna Olivia Fried.

Vihar na Montblancu

silna alpska drama, posneta pod vrhom Montblanca. V glavnih vlogah Leni Riefenstahl in Sepp Rist in znani letalski akrobat Udet, ki pristane z letalom na ledeniku.

5. Koliko zasluži režiser Sternberg na teden?

Rešitve vprašanj, ki jim mora biti priložen kupon št. 8. sprejemamo prvih 6 dni po izidu lista. Med 10 izžrebanih reševalcev razdelimo

20 VELIKIH FILMSKIH FOTOGRAFIJ

Na vprašanja v šesti številki so tile odgovori pravilni: 1. Else Elster; 2. Conrad Veidt; 3. Ramon Novarro; 4. John Gilbert in Al Johnson; 5. Roda Roda.

Nagrade je prisodil žreb takole:

- 5 slik: Joško Malej, Ljubljana.
- 4 slike: Pepca Šinkovec, Idria.
- 3 slike: Pavla Kosi, Rankovci.
- 2 slike: Tončka Kohanič, Črnomelj.

10 eno sliko: Josipina Dreša, Javornik; Blaž Tarkuž, Vuhred; Mira Sinigoj, Ljutomer; Janko Golovič, Škofja Loka; Franc Jezernik, Tržič; Avgust Frigidi, Domžale.

Nagrade smo izžrebanim že poslali in jih prosimo, da nam njih prejem potrdijo, ko spet pošljejo rešitve vprašanj.

FILMSKA POŠTA

Da ustrezem prijateljicam in prijateljem, ki neprestanoma izprašujejo za naslove svojih filmskih idealov in za podrobnosti iz njihovega življenja, skratka, za vse kar je z njimi v zvezi, začnem v tej številki prinašati filmsko pošto, kjer bom odgovarjal na vsa vprašanja. One, ki bi radi kaj zvedeli, prosim, da to sporočijo in bodo dobili odgovor v eni prihodnjih številki. Za danes odgovori na prva vprašanja:

Roz: 1. Marija Paudler ima naslov Berlin, Albrecht Achillesstr. 5a, Halleensee. Umetnica se je pred kratkim ločila. 2. Willy Forst, Berlin - Charlottenburg, Sachsenplatz 8. Avtogram boste dobili. 3. Willyju Fritschu pišite na naslov Berlin W, Kaiserdamm 95. Avtogram boste že dobili, samo malo bo treba počakati, ker je umetnik zelo zaposlen.

Milona R.: Naslov Grete Garbo je še zmeraj stari: MGM studios, Culver City, California, USA. Če boste dobili podpis pa ne vem, ker pravijo, da zelo nerada daje avtograme.

Betty IS: Tom Mix ne igra več. Listi pišejo, da je pred kratkim obel na otrpnjenju tilnika.

Prosim takoj: 1. Richard Tauber stanuje v Berlinu, Hotel Adlon, in rad daje avtograme. 2. Anna May Wong je res Kitajka. Odkril jo je Douglas Fairbanks. Prvič ste jo najbrž videli v filmu „Bagdadski lopov“. 3. Zelnik ni igravec ampak režiser. Režiral je največ filmov Lye Mare, ki se v kratkem vrne iz Amerike in začne spet igrati.

Urednik.

Doma v družini

Usta in zobje

Čeprav je samo po sebi umevno, da bi bilo treba ustom in zobem, ki so med najvažnejšimi človekovimi organi — saj gre skozi nje vsa hrana — posvetiti največjo pažnjo, se vendar to le malokdaj dogaja ali pa vsaj ne v dovoljni meri. Lepa usta, lepe sveže ustnice olepšajo vsak obraz. Toda kolikokrat vidimo suhe ustnice polne izpuščajev, in pa zobe — toda o tem pozneje.

Od neprestanega draženja ustnic s cigaretinim ustnikom, od barvanja in šminkanja ustnic s slabimi sredstvi, od slabe ustne vode, da, celo od pogostega omočenja ustnic z jezikom ustnice razpokajo in se vnaamejo.

Kdor hoče imeti lepe ustnice, naj se razen razvad, ki smo jih že omenili, odvadi tudi uživanja jedi, ki imajo preveč začimb, pa tudi pijač. Često naj jih maže z borovim lanolinom. Kote ustnic, kjer se nabere največ nesnage in ki se najrajši vnamejo, naj maže z 2 odstotno raztopino peklenskega kamna. Kadar opazi sumljive izpuščaje, posebno po poljubljanju, naj gre takoj k zdravniku.

K lepoti spada tudi prijeten duh ust. Tega pa ne dobiš od preobilenega kajenja in zanikrnega negovanja zob, in tudi ne od uživanja jedi, kjer je več česna, čebule in drugih začimb kakor jedi same.

Lepoto zob dosežeš s smotreno nego. Paziti je treba na njihovo zdravje že od rane mladosti. Že na mlečne zobe je treba paziti. Če prvi zobje prehitro izpadejo, to ne vpliva dobro na rast drugih zob. Oluščenje zobne sklenine je posledica nepravilnega hranjenja in nege zob. Zato idi vsaj štirikrat na leto k zobozdravniku in si daj zobovje pregledati! Če ni kaj v redu, si daj takoj popraviti! Če odlašiš, bo škoda še večja.

Ako moraš zob nadomestiti z drugim in to je časih neobhodno potrebno, tedaj si daj napraviti tak zob, ki bo pravemu kar najbolj podoben. Zlati zobje niso nič kaj lepi in vsak jih takoj opazi.

Za čiščenje zob imej majhno trdo krtičico in jih drgni od zgoraj dol in počez, zunaj in znotraj. Zobotrebecv ne rabi! Namestu njih vzemi nit novoščene svile in potegni z njo med zobmi.

Najiboliše in najnavadnejše sredstvo za čiščenje zob je kreda. Ne smeš pa je rabiti vsak dan, ker utegne načeti zobno sklenino. Dobro

ustno vodo si lahko narediš, če zliješ v vodo po nekaj kapljic vodikovega superoksida, formalina in metovega olja.

Kaj nam krajša življenje?

Vsak misli, da leta, to pa ni res. Res je, da leta prihajajo in odhajajo in da postajamo z njimi starejši in bližji koncu, ki mora priti, toda znanstveno še ni potrjeno in dognano, da bi bila leta vzrok starosti in smrti.

Dokler se črta našega življenja vzpenja, to se pravi, dokler se človek razvija, ni z leti videti nobenega znaka razpada. Ko je človek popolnoma razvit, se ta črta ustali in ostane deset let ali pa še delj na isti višini.

Seveda pridejo potem leta, ki nam nič več ne dajejo, ampak samo jemljejo, ki nam ukradejo zob za zobom, ki nam poberejo lase z glave in ukrive hrbet. Toda vse to se ne dogaja v skladu z zakoni narode, ampak se da celo omejiti in vprečiti s pravilnim ravnanjem. Zgodi se lahko celo — čeprav se čudno sliši — da postajamo z leti mlajši in ne starejši. In vse to temelji na pravilnem osveževanju in dobavljanju življenskih sokov. Če skrbimo za pravilno in pospešeno kroženje krvi, bomo dolgo ostali mladi. Seveda pa je treba s tem začeti takrat, ko še ni prepozno, to je, takrat, ko smo še v razvoju moči, ali pa na njih višku.

Glavno je pravilna prehrana in dobri živi, ki jih ne preizkušaš z neprestanimi napori. Prehrana pred vsem, ker se iz jedi, ki jih uživamo, dela kri. Od njene sestave in pravilne gostote je odvisna prožnost naših žil in žile vladajo nad našim življenjem. „Človek ni toliko star kolikor let ima, ampak kolikor let imajo njegove arterije,“ je rekel slaven zdravnik. Krvne sokove osvežimo samo z rednim in dovoljnim uživanjem hrane, ki vsebuje dovolj vitaminov, posebno s surovim sadjem, zelenjavo in zeleno listno solato.

Na življenje vpliva končno tudi razpoloženje, stanje živcev in dobra volja. Vse motnje v duševnem ravnovesju z neprestanimi skrbmi in afekti dan na dan, vržejo človeka s tira in mu krajšajo življenje.

Kdor se hoče torej izogniti vsemu, kar krajša življenje, naj živi preprosto in brez pretiravanja!

Krema za negovanje kože

Zelo dobro kremo proti razpokanju kože si lahko napraviš sama iz 50 gramov linolina, 10 gramov glicerina in 2 gramov perujskega balzama. Po umivanju se vselej namaži z njim po obrazu in rokah, potem si ga pa s krpo otri.

Telečji zrezki s sirom

Lepe, majhne, tanko razrezane telečje zrezke natri s soljo in poprom. Potem jih položi na krožnik, kjer imaš pripravljeno topljeno maslo in v njem drobno nastrgan sir. Nato jih potegni skozi tekoče testo in speci v srednje vroči masti. Še vroče serviraj.

Žemljevi emoki

Potrebščine: pol kg ostre moke, 1 jajce, 5 žemlje, mast, sol, voda in pol zavojčka dr. Octker-jevega pecilnega praška.

Priprava: Dobro premešaj moko, jajce, sol in vodo, razreži žemlje na kocke, jih sprazi v masti in napravi končno iz tega s pecilnim praškom testo. Ko so napravljeni iz njega emoki, jih kuhaj — približno pol ure — v slani vodi.

Dopis

Naša zvesta naročnica nam je poslala tole pismo in nas prosila, naj ga priobčimo:

Velecenjeni gospod urednik!

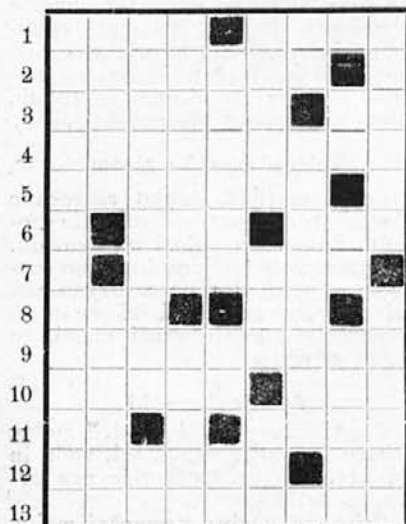
Pred nekaj meseci sem čitala v Vašem listu oglas tvrdke Pasternack iz Berlina, kjer ponujajo neko zdravilo za vse, ki trpe na slabih živcih. Sprva sem mislila, da je to samo reklama, kakor jih je nešteto drugih. Vendar pa sem poskusila srečo in pisala po brezplačno poskušnjo zdravila za živce. Reči Vam moram, da sem bila zelo presenečena. Prej časih nisem mogla zaspati cele ure, tisti dan pa, ko sem zdravilo poskusila, sem zaspala takoj, ko sem legla. Zato sem takoj naročila zdravilo in danes po dveh mesecih sem zdrava in se počutim mlada kakor prej že dolgo ne. Tudi spim lahko. Vsem prijateljicam, ki trpe kakor sem jaz prej trpela, pa svetujem, naj store kakor sem jaz storila in ne bo jim žal. M. K.

Op. ured.: Pasternackov oglas je bil priobčen tudi v 7. št. „Romana“.

Pri želodčnih težkočah, zgagi, zmanjšanem občutku za tek, zapeci, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zaspanosti povzroči kozarec „Franz Josefov“ grenčice takojšnje poživljenje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel slave „Franz Josefovo“ vodo kot važen pripomoček proti griži, kakor tudi želodčnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico. „Franz Josefova“ grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

KRIŽANKA

A B C D E F G H I

Vodoravno. 1. Trikotnikova stranica; stanovanje; 2. Povoščeno platno; 3. Ime švedske princezinje; pouk; 4. Španski narodni ples; 5. Pikro zasmehovanje; 6. Papeževo ime; ptičji glas; 7. Drugo ime za Turka; 8. Kos lesa; prva črka azbuke; 9. Potlačanje procesa; 10. Nomad; drevesna skorja; 11. Romanski spolnik; moško ime; 12. Stoječa voda; veznik; 13. Medicinska panoga.

Navpično. A. Redovanje; B. Slikar; v dovoljni množini; C. Učenjak, ki se bavi z raziskovanjem človekovega postanka in razvoja; predlog; D. Sredstvo za pokrivanje streh; del roke; E. Italijanska kolonija (sklon); veznik; grška črka; F. Prislov; angleško ime; G. Medmet; nakaznica; H. Del telesa; rn; mesec; I. Glavno mesto Turčije; žensko ime.

Rešitev križanke v zadnji številki:

Vodoravno: 1. Sopara; 2. Kepa, Avar; 3. Amerika; 4. Pirenelli; 5. Ara, Ra; 6. Dacija, ar; 7. Omika, Eva; 8. Cijan, mag; 9. Ida, Lido; 10. Ja, anilin; 11. Amati; 12. Os, sijaj; 13. Ub, Bojana. Navpično: A. Kapadocija; B. Semiramida, ob; C. Operacija, as; D. Pare, lka, am; E. In, Jan, Naso; F. Raketa, liti; G. Java, Emilija; H. Iravadi, an; I. Ura, Aragonija.

Krasna, primerna, mala in velika

darila

v bogati izbiri pri

lv. Bonač, Ljubljana

Oglejte si razstavo!

Foto aparate in potrebščine

dobite v največji izbiri pri

Drogeriji „Adrija“

Mr. Ph. S. Borčič

Ljubljana, Šelenburgova ulica 1

Telefon št. 31-01

Zahtevajte cenik!

Blagovna znamka

„Svetla glava“

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se priglašajo vsako leto, pač pa ni nobena postala znana kakor ta. Radi pozornosti, ki jo vzbuja slika, in radi globokega svojega pomena je postal znak nepozaben. „Znamka Oetker“ jamči za najboljšo kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega načela so

Dr. Oetker-jev pečilni prašek
Dr. Oetker-jev vanilinov prašek
Dr. Oetker-jev prašek za pudinge itd. tako močno razširjeni.

Letno se prodaja mnogo milijonov zavojčkov, ki pomagajo „prosvitljenim“ gospodinjam postaviti v kratkem času na mizo tečne jedi. Marsikatera ura se je prihranila, mnoge nevolje radi slabega kipeanja močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oetkerjev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar boljšega, nego je Oetker-jev puding s svežim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim sokom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe prístni Dr. Oetker-jevi fabrikati, ker se čisto ponujajo manj vredni posnetki.

Dr. Oetker-jev vanilinov sladkor je najboljša začimba

za mlečne in močnate jedi, pudinge in spenjeno smetano, kakao in čaj, šartlje, torte in pecivo, jajčni konjak.

Zavojček odgovarja dvema ali trem strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša ½ zavojčka Dr. Oetker-jevega izbranega vanilinovega sladkorja z 1 kg finega sladkorja in se dasta 1 do 2 jajčni žlici te mešanice v skodelico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna pijača.

Dr. Oetker-jevi recepti za kuhinjo in hišo

prinašajo izbiro izvrstnih predpisov za pravo enostavnih, boljnih, finih in rafiniranih močnatih jedi, šartljev, pečiva, tort l. t. d.

Za vsako obitelj so največje važnosti, ker najdejo po njih sestavljena jedila radi svoje enostavne priprave, svojega odličnega okusa in svoje lahke prebavljivosti povsod in vedno pohvalo gospodinji — tudi onih, ki stavijo večje zahteve — in ker je, kakor je pokazala izkušnja, vsako ponesrečenje tudi pri začetnicah izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastoj pri Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.

Tovarna kuvert

Konfekcija papirja

„KVERTA“ D-2-07-
LJUBLJANA
Kärlovská-r-2-Votárski-pol-1

Kupon 8 film